

Labklājības ministrija

Skolas iela 28, Rīga, LV - 1331, tālr. 67021600, fakss 67276445, e-pasts lm@lm.gov.lv, www.lm.gov.lv

Rīgā

_____ Nr. _____

Uz _____ Nr. _____

Pārresoru koordinācijas centram

Par Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2021.-2027.gadam idejiskā kodola piedāvājumu

Atsaucoties uz Pārresoru koordinācijas centra aicinājumu piedalīties viedokļa izteikšanā par Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2021.-2027.gadam (NAP2027) idejiskā kodola piedāvājumu, Labklājības ministrija sniedz priekšlikumus NAP2027 piedāvājuma un prioritāšu papildināšanai. Labklājības ministrija jau sākotnējā izstrādes procesā sniedza vairākus ieteikumus prioritāšu un rīcības virzienu precizēšanai un augsti vērtējam, ka vairāki ministrijas priekšlikumi ir ņemti vērā un iekļauti NAP sākotnējā piedāvājumā.

Labklājības ministrija sniedz šādus priekšlikumus:

1. Lūdzam visā tekstā labot vārdu “invalids” uz vārdiem “persona ar invaliditāti”.
2. Rosinām sadaļā “Digitālā ekonomika” atsaukties uz Vienoto nodarbinātības ziņojumu (2019), kurā sociālo indikatoru ietvarā tiek analizēts iedzīvotāju digitālo prasmju līmenis, norādot, ka Latvijā iedzīvotāju digitālo prasmju līmenis (apmēram 50% iedzīvotāju ir digitālās pamatprasmes) ir zems salīdzinoši ar ES vidējo rādītāju. Tas nozīmē, ka digitālās ekonomikas attīstības rezultātā radīto produktu lietošana netiek pilnvērtīgi izmantota zemo digitālo prasmju dēļ. Attiecīgi, turpinoties digitālās ekonomikas attīstībai, ir nepieciešams sekot līdzi un veicināt iedzīvotāju digitālo prasmju attīstību.
3. Lūdzam papildināt sadaļu “Nevienlīdzības mazināšana”:
  - norādot, ka “..., **ienākumu** nevienlīdzība valstī joprojām saglabājas augsta, **un pēdējos gados tā turpina pieaugt.**” Vēršam uzmanību, ka ne tikai Latvijā, bet arī citās ES valstīs, kā viens no primārajiem instrumentiem ienākumu nevienlīdzības mazināšanai tiek uzskatītas nodokļu un pabalstu sistēmas. Savukārt ilgtermiņā ienākumu nevienlīdzību ietekmē gan tautsaimniecības sektora attīstība, iedzīvotāju ienākumi no nodarbinātības, izglītības kvalitāte, nodarbinātības iespējas

un citi faktori, kas kopumā ietekmē valsts attīstību. Pēdējos gados iedzīvotāju ienākumi no darba palielinās, savukārt pabalsti, kuri nodrošina minimālo ienākumu (piemēram, sociālā palīdzība), netiek pārskatīti, un tas ir viens no būtiskākajiem iemesliem, kādēļ Latvijā pieaug ienākumu nevienlīdzība. Sociālo transfertu un nodokļu ietekme uz ienākumu nevienlīdzības mazināšanu Latvijā ir viena no zemākajām starp Eiropas Savienības dalībvalstīm – 2016.gadā Latvijā ietekme nedaudz pārsniedza 30%, kamēr ES vidēji ietekme svārstījās ap 45%. Latvijā ir veiktas nozīmīgas izmaiņas nodokļu politikā, tai skaitā ar mērķi mazināt ienākumu nevienlīdzību, taču šis mērķis nav sasniedzams, ja vienlaikus netiek palielināti pabalsti, kuri nodrošina ienākumus minimālā apmērā. Lūdzam atbilstoši precizēt sadaļas aprakstu.

- iekļaujot informatīvu atsauci uz pētījumiem, kas analizē sociālas atstumtības dimensijas, tai skaitā dimensiju – atstumtība no kultūras.
4. Prioritātes “Tautas ataudze un dzīvildze” rīcības virzienā “Sociālā iekļaušana”, aprakstā lūdzam dzēst vārdus “sociālā palīdzība”, jo sociālā palīdzība ir materiāls atbalsts iedzīvotājiem nonākot noteiktā dzīves situācijā un attiecīgi iekļaujas, prioritātes “Materiālā labklājība” rīcības virzienā “Ienākumi”. Tās pašas prioritātes ietvaros, lūdzam dzēst Sociālās iekļaušanas sadaļā indikatoru “Nabadzīgo iedzīvotāju %, kas ar soc.transfertiem izkļuvuši no nabadzības riska zonas”, jo, pirmkārt, rīcības virziena ietvaros plānotie pasākumi minēto rādītāju ietekmēs minimāli, otrkārt, rādītājs ir iekļauts prioritātes materiālā labklājība rīcības virzienā “Ienākumi”, kur tiks plānoti pasākumi, pozitīvi ietekmējot indikatora izmaiņas. Aicinām izvērtēt tādu papildu rādītāju izmantošanu šajā rīcības virzienā kā: a) iedzīvotāju neapmierinātās vajadzības pēc bērnu aprūpes, izglītības, mājas aprūpes pakalpojumiem, ko nevar atļauties finansiālu ierobežojumu dēļ (skat. EU-SILC 2016.gada ad-hoc moduļa par pieejamību pakalpojumiem dati, pieejams <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>); b) ar mājokļa uzturēšanu saistīto izdevumu ietekme uz majsaimniecības finansiālo situāciju (%), sadalījumā pa majsaimniecību veidiem, ar vērtējumu „ļoti apgrūtināši” (skat. <https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/socialie-procesi/majokla-apstakli/tabulas/mtg060/ar-majokla-uzturesanu-saistito-izdevumu>).

Valsts sekretārs

*Dokuments parakstīts ar drošu
elektronisko parakstu un satur laika
zīmogu*

I.Alliks